

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

18. juuni 2015*

Apellatsioonkaebus — Ühine välis- ja julgeolekupoliitika — Valgevene Vabariigi suhtes võetud piiravad meetmed — Vastuvõetavus — Hagi esitamise tähtaeg — Tasuta õigusabi — Peatav mõju — Tõhus kohtulik kaitse — Kaitseõigused — Proportsionaalsuse põhimõte

Kohtuasjas C-535/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 24. novembril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

Vadzim Ipatau, elukoht Minsk (Valgevene), esindaja: advokaat M. Michalaukas,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: F. Naert ja B. Driessen,

kostja esimeses kohtuastmes

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud C. Vajda, A. Rosas (ettekandja), E. Juhász ja D. Šváby,

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

otsuse

- 1 Apellatsioonkaebuses palub V. Ipatau tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 23. septembri 2014. aasta otsuse kohtuasjas T-646/11: Ipatau vs. nõukogu (EU:T:2014:800; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema hagi, milles paluti hagejat puudutavas osas tühistada:
  - nõukogu 10. oktoobri 2011. aasta otsus 2011/666/ÜVJP, millega muudetakse otsust 2010/639/ÜVJP Valgevene vastu suunatud piiravate meetmete kohta (ELT L 265, lk 17),
  - nõukogu 10. oktoobri 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1000/2011, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 765/2006 (milles käsitletakse piiravaid meetmeid Valgevene suhtes) artikli 8a lõiget 1 (ELT L 265, lk 8),
  - nõukogu 14. novembri 2011. aasta kiri, millega ta jättis rahuldamata hageja taotluse eemaldada tema nimi nõukogu 31. jaanuari 2011. aasta otsusest 2011/69/ÜVJP, millega muudetakse nõukogu otsust 2010/639/ÜVJP teatavate Valgevene ametnike vastu suunatud piiravate meetmete kohta (ELT L 28, lk 40, edaspidi „14. novembri 2011. aasta kiri”),
  - nõukogu 31. jaanuari 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 84/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 765/2006, mis käsitleb president Lukašenka ja teatavate Valgevene ametnike vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 28, lk 17),
  - nõukogu 15. oktoobri 2012. aasta otsus 2012/642/ÜVJP, mis käsitleb Valgevene vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 285, lk 1), ja
  - nõukogu 6. novembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1017/2012, millega rakendatakse määruse (EÜ) nr 765/2006 (milles käsitletakse piiravaid meetmeid Valgevene suhtes) artikli 8a lõiget 1 (ELT L 307, lk 7).

Vaidluse taust

- 2 Üldkohus kirjeldas vaidluse tausta järgnevalt:
  - „1 Hageja Vadzim Ipatau on Valgevene kodanik ja keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitja.
  - 2 Nõukogu 10. aprilli 2006. aasta ühisest seisukohast 2006/276/ÜVJP, mis käsitleb teatud Valgevene ametnike vastu suunatud piiravaid meetmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2004/661/ÜVJP (ELT L 101, lk 5), ilmneb, et pärast teatavate isikute kadumist Valgevenes, valimisi ja referendumitulemuste võltsimist ning nende valimiste ja referendumide järel toimunud rahumeelsete meeleavalduste mahasurumise käigus toime pandud inimõiguste rasket rikkumist otsustati võtta piiravad meetmed ehk kohaldada erinevate Valgevene isikute suhtes Euroopa Liidu territooriumile sisenemise või selle läbimise keeldu ning rahaliste vahendite ja majandusressursside külmutamist.
  - 3 Liidu rakendusmeetmed kehtestati nõukogu 18. mai 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 765/2006, mis käsitleb Valgevene vastu suunatud piiravaid meetmeid (ELT L 134, lk 1). Neid sätteid on korduvalt muudetud ja selle määruse artikli 8a lõige 1 näeb muudetud redaktsioonis ette, et kui Euroopa Liidu Nõukogu otsustab füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse suhtes kohaldada artikli 2 lõikes 1 osutatud meetmeid, muudab ta vastavalt I lisa, kus on loetelu, millesse isik muudatuse tulemusel kantakse.

- 4 Ühises seisukohas 2006/276 ette nähtud meetmeid pikendati kuni 15. märtsini 2010 nõukogu 6. aprilli 2009. aasta ühise seisukohaga 2009/314/ÜVJP, millega muudetakse ühist seisukohta 2006/276 ja tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2008/844/ÜVJP (ELT L 93, lk 21). Samas peatati kuni 15. detsembrini 2009 teatavate Valgevene vastutavate ametiisikute suhtes kehtiv territooriumil viibimise keeld, välja arvatud 1999–2000. aasta kadumiste eest vastutavate isikute ja keskvalimiskomisjoni esinaise suhtes kehtestatud keeld.
- 5 15. detsembril 2009 võttis nõukogu vastu otsuse 2009/969/ÜVJP, millega pikendatakse ühises seisukohas 2006/276 sätestatud, teatavate Valgevene ametnike vastu suunatud piiravate meetmete kehtivusaega ja millega tunnistatakse kehtetuks ühine seisukoht 2009/314 (ELT L 332, lk 76). Ta pikendas kuni 31. oktoobrini 2010 nii ühises seisukohas 2006/276 ette nähtud piiravaid meetmeid kui ka teatavate Valgevene vastutavate ametiisikute suhtes kehtivat territooriumil viibimise keeldu.
- 6 Ühise seisukoha 2006/276 taasläbivaatamise põhjal otsustas nõukogu 25. oktoobri 2010. aasta otsusega 2010/639/ÜVJP teatavate Valgevene ametnike vastu suunatud piiravate meetmete kohta (ELT L 280, lk 18) pikendada nii ühise seisukohaga 2006/276 kehtestatud piiravate meetmete kehtivust kui ka teatavate Valgevene vastutavate ametiisikute suhtes kehtivat territooriumil viibimise keelu peatamist kuni 31. oktoobrini 2011.
- 7 Otsusega 2011/69/ÜVJP [...] otsustati, et pidades silmas 19. detsembri 2010. aasta presidendivalimiste tulemuste võltsimist ning poliitilise opositsiooni, kodanikuühiskonna ja sõltumatu meedia esindajate vägivaldset mahasurumist Valgevenes, tuleks territooriumil viibimise keelu peatamine lõpetada ning kohaldada tuleks ka muid piiravaid meetmeid. Otsuse 2010/639 artikli 1 lõiget 1 täiendati järgmiselt:
- „d) [vastutavad] rahvusvaheliste valimisstandardite rikkumise eest Valgevenes 19. detsembril 2010 toimunud presidendivalimistel ning kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni mahasurumise eest, ja kes on nendega seotud isikud, ning kelle nimed on loetletud IIIA lisas.”
- 8 Otsusega 2011/69 asendati otsuse 2010/639 artikkel 2 järgmiselt:
- „*Artikkel 2*
1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mis on järgmiste isikute, üksuste või asutuste omandis, valduses või kontrolli all:
- [...]
- b) isikud, kes vastutavad rahvusvaheliste valimisstandardite rikkumise eest Valgevenes 19. detsembril 2010 toimunud presidendivalimistel ning kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni mahasurumise eest, ning samuti nendega seotud füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused, kelle nimed on loetletud III A lisas;
- [...]”
- 9 Hageja nime mainiti otsuse 2011/69 V lisas, mis lisab otsusele 2010/639 III A lisa [III A lisa, artikli 1 lõike 1 punktis d ja artikli 2 lõike 1 punktis b osutatud isikute nimekiri]. Numbri 10 all olevat hageja nime täiendab järgmine täpsustus: „Keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitja”.

10 Nõukogu [rakendusmäärusega nr 84/2011], asendati muu hulgas määruse nr 765/2006 artikkel 2 järgmise tekstiga:

„Artikkel 2:

1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mida I või IA lisas loetletud füüsilised või juriidilised isikud, üksused ja asutused omavad või mis on nende valduses või kontrolli all.

2. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei anta otseselt ega kaudselt I või IA lisas loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste käsutusse ega nende toetuseks.

[...]

5. IA lisas on loetletud füüsilised või juriidilised isikud, üksused ja asutused, kellele on osutatud nõukogu otsuse 2010/639[...] (muudetud kujul) artikli 2 lõike 1 punktis b.

11 Rakendusmääruse 84/2011 II lisaga (määruse nr 765/2006 I A lisa, mis sisaldab artikli 2 lõigetes 1, 2 ja 5 osutatud füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste loetelu) kanti loetellu hageja nimi koos eespool punktis 9 esitatud täpsustusega.

12 2. veebruari 2011. aasta Euroopa Liidu Teatajas avaldati teatis isikutele, kelle suhtes kohaldatakse nõukogu otsuses 2011/69 ja nõukogu määruses nr 84/2011 sätestatud meetmeid (ELT C 33, lk 17).

13 Hageja palus 2. septembri 2011. aasta kirjas nõukogul vaadata uuesti läbi teda puudutav kanne asjassepuutuvates loeteludes.

14 Nõukogu jättis [...] uuesti läbivaatamise taotluse 14. novembri 2011. aasta kirjaga läbi vaatamata, leides, et piiravate meetmete võtmine hageja suhtes on õigustatud. Ta lisas sellele kirjale uue otsuse ja uue rakendusmääruse.

15 Täpsemalt lisas nõukogu otsuse [2011/666], milles ta oli asendanud hagejat puudutava täpsustuse, mis on esitatud eespool punktis 9, järgmise märkusega:

„Kesksvalimiskomisjoni aseesimees. Kesksvalimiskomisjoni liikmena kannab ta osalist vastutust rahvusvaheliste valimisstandardite rikkumise eest 19. detsembri 2010. aasta presidendivalimistel.”

16 Nõukogu lisas ka rakendusmääruse [nr 1000/2011], milles eespool punktis 9 esitatud täpsustus oli asendatud otsuses 2011/666 sisalduva märkusega, mis on ära toodud eespool punktis 15.

17 11. oktoobri 2011. aasta Euroopa Liidu Teatajas avaldati teatis isikutele, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, mis on sätestatud nõukogu otsuses 2010/639, mida on muudetud nõukogu otsusega 2011/666, ja nõukogu määruses nr 765/2006, mida on muudetud nõukogu rakendusmäärusega (EL) nr 999/2011 Valgevene vastu suunatud piiravate meetmete kohta (ELT C 299, lk 4).

18 Nõukogu pikendas kohaldatud piiravaid meetmeid otsusega [2012/642] kuni 31. oktoobrini 2013 ja koondas kehtestatud meetmed otsusega 2010/639 ühte õigusakti. Nimetatud otsuse artikli 3 lõikes 1 on ette nähtud:

„Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et nende territooriumile ei saaks siseneda ega seda läbida isikud, kes:

- a) vastutavad inimõiguste tõsiste rikkumiste või kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni tagakiusamise eest või kelle tegevus kahjustab tõsiselt demokraatiat või õigusriigi põhimõtete austamist Valgevenes, või mis tahes nendega seotud isikud;
- b) kes saavad kasu Lukašenka režiimist või toetavad seda,

ning on loetletud lisas.”

19 Otsuse 2012/642 artikli 4 lõikes 1 on sätestatud:

„Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mida omavad, valdavad või kontrollivad:

- a) isikud, üksused või asutused, kes vastutavad inimõiguste tõsiste rikkumiste või kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni tagakiusamise eest või kelle tegevus kahjustab tõsiselt demokraatiat või õigusriigi põhimõtete austamist Valgevenes, või mis tahes nendega seotud füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused ning nende omandis või kontrolli all olevad juriidilised isikud, üksused või asutused;
- b) füüsilised või juriidilised isikud, üksused või asutused, kes saavad kasu Lukašenka režiimist või toetavad seda ning nende omandis või kontrolli all olevad juriidilised isikud, üksused või asutused,

kes on loetletud lisas.”

20 Otsuse 2012/642 lissasse (artikli 3 lõikes 1 ja artikli 4 lõikes 1 nimetatud isikud) on hageja nimi kantud numbri 66 all koos järgmise märkusega:

„Kes kvalifikatsioonikomisjoni aseesimees. Kes kvalifikatsioonikomisjoni liikmena kannab ta vastutust rahvusvaheliste valimisstandardite rikkumise eest 19. detsembri 2010. aasta presidendivalimistel.”

21 Nõukogu muutis määrust nr 765/2006 6. novembri 2012. aasta määrusega (EL) nr 1014/2012 (ELT L 307, lk 1). Ta asendas viimati nimetatud määruse artikli 2 järgmise tekstiga:

„1. Külmutatakse kõik rahalised vahendid ja majandusressursid, mida I lisas loetletud füüsilised või juriidilised isikud, üksused ja asutused omavad või mis on nende valduses või kontrolli all.

2. Rahalisi vahendeid ega majandusressursse ei anta otseselt ega kaudselt I lisas loetletud füüsiliste või juriidiliste isikute, üksuste või asutuste käsutusse ega nende toetuseks.

3. Keelatud on teadlikult ja tahtlikult osaleda tegevuses, mille otsene või kaudne eesmärk või tagajärg on kõrvalehoidmine lõigetes 1 ja 2 osutatud meetmetest.

4. I lisa sisaldab loetelu nendest füüsilistest või juriidilistest isikutest, üksustest ja asutustest, kelle kohta on nõukogu vastavalt [...] otsuse 2012/642[...] artikli 4 lõike 1 punktile a kindlaks teinud, et nad vastutavad inimõiguste raske rikkumise või kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni vastu suunatud repressioonide eest, või kelle tegevus kahjustab muul moel tõsiselt demokraatiat

või õigusriigi põhimõtete austamist Valgevenes, või nendega seotud füüsilistest või juriidilistest isikutest, üksustest ja asutustest ning neile kuuluvatest või nende kontrolli all olevatest juriidilistest isikutest, üksustest või asutustest.

5. Samuti sisaldab I lisa loetelu nendest füüsilistest või juriidilistest isikutest, üksustest ja asutustest, kelle kohta on nõukogu vastavalt otsuse 2012/642[...] artikli 4 lõike 1 punktile b kindlaks teinud, et nad saavad kasu Lukašenka režiimist või toetavad seda, ning neile kuuluvatest või nende kontrolli all olevatest juriidilistest isikutest, üksustest või asutustest.”

- 22 Lisaks asendati määruses nr 765/2006 (muudetud redaktsioonis) olnud viited „I, I A ja I B lisale” või viited „I või I A lisale” määrusega nr 1014/2012 viitega „I lisale”.
- 23 Rakendusmäärusega [nr 1017/2012] asendas nõukogu määruse nr 765/2006 I, I A ja I B lisa teksti üheainsa lisaga. Selle lisa punktis 66 on hageja nimi koos märkusega, mis on esitatud eespool punktis 20.
- 24 7. novembri 2012. aasta Euroopa Liidu Teatajas avaldati teatis isikutele ja üksustele, kelle suhtes kehtivad otsuses 2012/642, määruses nr 1014/2012 ja rakendusmääruses nr 1017/2012 sätestatud piiravad meetmed (ELT C 339, lk 9).”

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 3 Üldkohtu kantseleisse 11. detsembril 2011 saabunud menetluskohaga esitas apellant Üldkohtu kodukorra artiklite 94 ja 94 alusel tasuta õigusabi taotluse, eesmärgiga esitada nõukogu vastu hagi otsuse 2011/69, otsuse 2011/666, rakendusmääruse nr 84/2011 ja rakendusmääruse nr 1000/2011 tühistamiseks apellanti puudutavas osas.
- 4 Üldkohtu kuuenda koja esimehe määrusega CD vs. nõukogu (T-646/11 AJ, EU:T:2012:279) võimaldati apellandile tasuta õigusabi.
- 5 Üldkohtu kantseleisse 27. juunil 2012 saabunud hagiavalduses palus apellant tühistada otsuse 2011/666, rakendusmääruse nr 1000/2011 ja 14. novembri 2011. aasta kirja. Seejärel laendas apellant hagi nõudeid, paludes ühtlasi tühistada otsuse 2012/642 ja rakendusmääruse nr 1017/2012.
- 6 Üldkohus kontrollis kõigepealt hagi esitamise tähtaegadest kinnipidamist seoses kõigi õigusaktidega, mille tühistamist taotletakse. Olles leidnud, et otsuse 2011/666 ja rakendusmääruse nr 1000/2011 tühistamisaotlused olid esitatud tähtaegselt, lahendas ta hagi vastuvõetavuse küsimuse osas, milles see oli esitatud 14. novembri 2011. aasta kirja vastu. Tasuta õigusabi taotluse analüüsimise järel asus ta vaidlustatud kohtuotsuse punktis 58 seisukohale, et ei ole võimalik leida, et apellant mainis tasuta õigusabi taotluses sõnaselgelt 14. novembri 2011. aasta kirja kui õigusakti, mille vastu esitatav hagi saab olema suunatud.
- 7 Niisiis ei peatanud tasuta õigusabi taotluse esitamine 14. novembri 2011. aasta kirja peale hagi esitamise tähtaega Üldkohtu kodukorra artikli 96 lõike 4 alusel. Kuna hagi esitati 27. juunil 2012 ehk rohkem kui seitse kuud pärast selle kirja edastamist, järeldas üldkohus, et hagi on esitatud pärast ELTL artikli 263 ja kodukorra artikli 102 lõiget 1 ja 2 ette nähtud hagi esitamise tähtaegade möödumist.
- 8 V. Ipatau esitas hagi põhjendamiseks viis väidet, millest esimene käsitleb ebapiisavat põhjendamist ja kaitseõiguste rikkumist, teine vastutuse ja piirava meetme kollektiivsust, kolmas „õigusliku teguri puudumist”, neljas hindamisviga ja viies proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist. Üldkohus asus seisukohale, et kõik need väited on põhjendamatud, ja jättis hagi rahuldamata.

Poolte nõuded

- 9 V. Ipatau palub apellatsioonkaebuses Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
  - lahendada vaidlus lõplikult või saata kohtuasi otsuse tegemiseks tagasi Üldkohtule, ja
  - mõista kohtukulud, sealhulgas Üldkohtus tekkinud kohtukulud välja nõukogult.
- 10 Nõukogu palub Euroopa Kohtul:
- jätta apellatsioonkaebused rahuldamata ja
  - mõista nõukogu kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

Esimene väide, mille kohaselt on rikutud õigust tõhusale kohtulikule kaitsele

Poolte argumendid

- 11 Esimeses väites leiab V. Ipatau, et Üldkohus rikkus õigust tõhusale kohtulikule kaitsele, kui ta tunnistas hagi vastuvõetamatuks osas, milles see oli suunatud 14. novembri 2011. aasta kirja vastu.
- 12 V. Ipatau ei nõustu vaidlustatud kohtuotsuse punktidega 58–60. Esiteks väidab ta, et õigusakte tuleb tõlgendada nii, et esile pääseks nende kasulik mõju, ning et seetõttu tuleb 11. detsembril 2011 esitatud tasuta õigusabi taotlust tõlgendada nii, et sellega oli tingimata hõlmatud ka 14. novembri 2011. aasta kirja tühistamise nõue. Teiseks rõhutab ta, et tasuta õigusabi taotluse koostamisel ei kasutanud ta õigusnõustaja abi.
- 13 Nõukogu leiab, et seda kirja hageja esitatud tasuta õigusabi taotluse eseme hulgast välistades ei rikkunud Üldkohus õigusnormi. Ta väidab, et asjaolu, et V. Ipatau koostas tasuta õigusabi taotluse ise, ei muuda hagi vastuvõetavuse tingimusi. Ta viitab tasuta õigusabi taotluse sõnastusele ja tuletab meelde, et Valgevene Vabariigi õiguse ja juriidilise teabe riikliku keskuse direktorina olid hagejal teatavad teadmised õigusnormidest, nagu nähtub ka selle taotluse põhjendamiseks välja esitatud põhjalikest õiguslikest argumentidest.

Euroopa Kohtu hinnang

- 14 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et menetlustähtaegu reguleerivate liidu õigusnormide range kohaldamine ei riku õigust tõhusale kohtulikule kaitsele ega õigust olla ära kuulatud, pidades silmas, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt vastab nende normide range kohaldamine õiguskindluse nõudele ja vajadusele hoida õigusemõistmise käigus ära mis tahes diskrimineerimine või suvaline kohtlemine (vt kohtuotsus *Page Protective Services vs. SEAE*, C-501/13 P, EU:C:2014:2259, punkt 39 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 15 Üldkohtu kodukorra artikli 96 lõikes 4 on ette nähtud, et erandina menetlustähtaegu sätestavatest normidest peatab tasuta õigusabi taotluse esitamine hagiavalduse esitamise tähtaja kuni selle taotluse üle otsustava määruse kättetoimetamiseni või juhul, kui isik ei teata oma valitud advokaati või kui Üldkohus ei nõustu tema valikuga, siis kuni isikut esindava advokaadi nimetamise määruse kättetoimetamiseni.
- 16 Kontrollides tühistamishagi vastuvõetavust osas, milles see oli suunatud 14. novembri 2011. aasta kirja vastu, pidi Üldkohus tõlgendama V. Ipatau poolt 11. detsembril 2011 esitatud tasuta õigusabi taotlust, et kontrollida, kas nimetatud kiri oli kavandatud hagi ese.
- 17 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 55 osundas Üldkohus lõiku tasuta õigusabi taotlusest, milles mainiti 14. novembri 2011. aasta kirja. Selle kohtuotsuse punktis 56 tõi ta uuesti ära ka tasuta õigusabi taotluse eseme, märkides, et kavandati nõuda otsuse 2011/69, rakendusmääruse nr 84/2011, otsuse 2011/666 ja rakendusmääruse nr 1000/2011 tühistamist. Nimetatud kohtuotsuse punktis 57 analüüsis Üldkohus 14. novembri 2011. aasta kirja mainimist tasuta õigusabi taotluses. Ta tões sellega seoses, et apellant mainis seda kirja ainult taotluse osas „hagi ese” esitatud väidetes ja peamistes argumentides, ning et see mainimine toimus alles esimese väite keskel, ja kahes ülejäänud väites sama kirja ei mainitud. Üldkohus rõhutas ka, et apellandi kolm väidet käsitlesid nimetatud otsuseid ja rakendusmäärusi sõnaselgelt, küll aga mitte 14. novembri 2011. aasta kirja.
- 18 Neid tõdemusi arvestades järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 58 ilma õigusnormi rikkumata, et ei saa asuda seisukohale, et apellant mainis tasuta õigusabi taotluses 14. novembri 2011. aasta kirja kui akti, mis peab olema kavandatud hagi ese.
- 19 Seoses argumendiga, et 11. detsembril 2011 esitatud tasuta õigusabi taotlust tuleb tõlgendada nii, et sellega oli tingimata hõlmatud 14. novembri 2011. aasta kirja tühistamise nõue, tuleb meelde tuletada, et selle kirjaga jättis nõukogu rahuldamata taotluse vaadata uuesti läbi V. Ipatau kandmine nende isikute loeteludesse, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid vastavalt otsusele 2011/69 ja rakendusmäärusele nr 84/2011. Nimetatud kiri sisaldas ka otsust 2011/666 ja rakendusmäärust nr 1000/2011.
- 20 Samas esitas apellant tasuta õigusabi taotluse selleks, et esitada hagi otsuse 2011/69, rakendusmääruse nr 84/2011, otsuse 2011/666 ja rakendusmääruse nr 1000/2011 tühistamiseks. Selle tasuta õigusabi taotlus selget, täpset ja õiguslikult argumenteeritud sisu arvestades ei andud üksi asjaolu Üldkohtule alust arvata, et nimetatud taotlus peab lisaks tingimata hõlmama 14. novembri 2011. aasta kirja tühistamise nõuet.
- 21 Seoses argumendiga, et V. Ipataud ei abistanud tasuta õigusabi taotluse koostamisel õigusnõustaja, tuleb märkida, et V. Ipatau koostatud õigusabitaotlus oli selge, täpne ja õiguslikult argumenteeritud, ja see annab tunnistust tema õigusteadmistest.
- 22 Kõikidest neist asjaoludest ilmneb, et esimene väide ei ole põhjendatud ja tuleb tagasi lükata.

Teine väide, mis käsitleb kaitseõiguste rikkumist seoses otsusega 2012/642 ja rakendusmäärusega nr 1017/2012

Poolte argumendid

23 Teises väites rõhutab V. Ipatau, et Üldkohus rikkus kaitseõigusi, leides et nõukogu oli õigustatud võtma otsuse 2012/642 ja rakendusmääruse nr 1017/2012 vastu ilma teda eelnevalt ära kuulamata. Ta vaidleb vastu vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 80 ja 81, mis on sõnastatud järgmiselt:

„80 Tuleb märkida, et hagejat puudutav põhjendus ei ole 2012. aastal oluliselt muutunud, kuna tema vastutus tuleneb endiselt keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitja ja liikmena valimisstandardite rikkumise eest 19. detsembril 2010 toimunud presidendivalimistel.

81 Seetõttu tuleb ilma hageja sellekohaste argumentide vastuvõetavust analüüsivõimata järeldada, et need argumendid on igal juhul alusetud, kuna nõukogu ei olnud kohustatud hagejale süüks pandavaid asjaolusid talle teatavaks tegema ega andma talle võimalust olla ära kuulatud enne otsuse 2012/642 ja rakendusmääruse nr 1017/2012 vastuvõtmist.”

24 Apellant rõhutab, et asjaolu, et vaidlustatud õigusaktide sõnastus ei muutunud, et vabasta nõukogu kohustusest küsida huvitatud isiku arvamust, andes talle seeläbi võimaluse oma olukorda ja teda puudutavat teavet ajakohastada. Ta märgib, et otsuse 2012/642 põhjenduses 8 on mainitud 23. septembri 2012. aasta parlamendivalimisi selgitusega, et ka „need ei vasta rahvusvaheliste standarditele”, samas kui põhjused, mille tõttu apellant kanti nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, on seotud „valimisstandardite rikkumisega Valgevenes 19. detsembril 2010 toimunud presidendivalimistel”.

25 Nõukogu leiab, et see väide ei ole põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

26 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 75 ja 76 tuletas Üldkohus ilma õigusnormi rikkumata meelde kohtupraktikat, mille kohaselt peab nõukogu uue otsuse vastuvõtmisel, millega isiku või üksuse nimi jäetakse nende isikute või üksuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, järgima selle isiku või üksuse õigust olla ära kuulatud, kui ta tugineb tema loetellu jätmise otsuses uutele asjaoludele ehk asjaoludele, mida ei olnud mainitud tema esimeses loetellu kandmise otsuses (vt selle kohta kohtuotsus, 21.12.2011, Prantsusmaa vs. People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, EKL, EU:C:2011:853, punktid 62 ja 63).

27 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 80 õigesti märkis, ei ole põhjused, miks apellanti puudutav kanne jäeti nende isikute loetellu, kelle suhtes kõnealuseid meetmeid kohaldatakse, 2012. aasta jooksul oluliselt muutunud. Õigusaktidest, mille tühistamist apellant Üldkohtus nõudis, ilmneb, et V. Ipataud loeti neis kõigis keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitjana vastutavaks valimisstandardite rikkumise eest Valgevenes 19. detsembril 2010 toimunud presidendivalimistel.

28 Igal juhul tuleb sarnaselt nõukogule märkida, et apellant oli oma märkused nõukogule juba esitanud ja teadis seetõttu, et tal oli see õigus pidevalt, iseäranis aga Valgevene Vabariigi suhtes võetud piiravate meetmete pikendamise vajaduse väljaselgitamiseks perioodiliselt toimuva läbivaatamise ajal.

29 Kõigi nende asjaolude tulemusel selgub, et teine väide ei ole põhjendatud ja tuleb tagasi lükata.

Kolmas väide, mille kohaselt on rikutud õigusnormi seoses õigusaktide, mille tühistamist taotletakse, põhjenduste piisavusega

Poolte argumendid

30 Kolmandas väites märgib V. Ipatau, et Üldkohus rikkus õigusnormi, asudes seisukohale, et nõukogu ei teinud hindamisviga, kui ta leidis, et apellandi nime kandmine nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, on põhjendatud. Niisiis kritiseerib ta vaidlustatud kohtuotsuse punkte 143 ja 144. Vaidlustatud kohtuotsuse punktid 138–140 ja 142–144 on sõnastatud järgmiselt:

„138 Hageja ei eita, et ta oli keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitja, küll aga eitab ta enda rolli ja mõju – ning üldisemalt keskvalimiskomisjoni mõju – presidendivalimiste kulule.

139 Ta vaidleb seevastu vastu tema nime kandmisele nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, väites, et nõukogu tegi kõnealusest OSCE aruandest valed järeldused.

140 Samas, esiteks ilmneb, et kuigi nõukogu näib olevat lähtunud kõnealusest OSCE aruandest, ei lükka teised institutsioonid nagu Euroopa Nõukogu aruande järeldusi ümber – seda asjaolu rõhutab ka nõukogu. Sellega seoses ilmneb Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 27. jaanuari 2011. aasta resolutsioonist 1790(2011) ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni 15. juuni 2011. aasta resolutsioonist 17/24, et Valgevene 19. detsembri 2010 presidendivalimised ei kulgenud nõuetekohaselt, kuna kandidaate arreteeriti ja valimistele järgnenud kuudel toimusid repressioonid. Asjaolu, et Sõltumatute Riikide Ühendus (SRÜ) Valgevene 19. detsembri 2010 presidendivalimised kinnitas, ei ole piisav kõnealuse aruande sisu sellest aspektist kahtluse alla seadmiseks.

[...]

142 Järgmiseks, kuigi keskvalimiskomisjon ei ole ainus, kes vastutab valimisõiguse kohaldamise eest, ei tähenda see, et tal ei lasu mingit vastutust 2010. aasta detsembris toimunud presidendivalimiste kulgemise eest. Kõnealusest OSCE aruandest ilmneb – ja pooled ei ole sellele vastu vaieldud –, et keskvalimiskomisjon on valimiste läbiviimisega tegeleva haldusasutuse kõrgeim instants. Tal on nimelt oluline roll presidendivalimiste kandidaatide nimekirja koostamisel, valimiste läbiviimisega tegeleva haldusasutuse madalamate astmete üle järelevalve teostamisel, valimiskampaania kulgemise kontrollimisel, erinevate madalama astme valimiskomisjonide ja kohalike haldusasutuste otsuste peale esitatud vaiete ja kaebuste ning üldisemalt erinevate kandidaatide poolt esitatud kaebuste menetlemisel.

143 Samas rõhutab kõnealune OSCE aruanne „sõltumatuse ja erapooletuse puudumist valimiste läbiviimisel, ebavõrdseid tingimusi ja meedia tegevusvabadust piiravaid tingimusi ning pidevat läbipaistvuse puudumist valimisprotsessi olulistest etappides”. Aruandest ilmneb ka, et valimiste üle teostatud järelevalve ja kontroll olid ilmselgelt ebapiisavad. Keskvalimiskomisjon ei olnud sõltumatu, erapooletu ja kollegiaalne ning ta tegi valimistulemused teatavaks, kuulutades valituks president Lukašenka, ilma et ta oleks mis tahes vormis avaldanud üksikasjalikke tulemusi.

144 Viimaseks, vaidlust ei ole selle üle, et keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitjana osales hageja keskvalimiskomisjoni tegevuses isiklikult. Ei ilmne, et ta oleks keskvalimiskomisjoni tööst ühel või teisel hetkel lahti öelnud, et ta oleks avaldanud vähimatki protesti, reservatsioone või eriarvamusi selle komisjoni tehtud töö suhtes 2010. aasta detsembri presidendivalimistel, samas kui keskvalimiskomisjon oli täielikult seotud valimiste läbiviimisega.”

- 31 Apellant tuleb meelde kohtuotsust komisjon jt vs. Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punktid 119 ja 121), mille kohaselt peab nõukogu tõendama nende põhjuste põhjendatust, millel rajaneb otsus kanda või jätta isiku nimi nimekirja, kelle suhtes sanktsioone kohaldatakse, ja kohtuotsust Tay Za vs. nõukogu (C-376/10 P, EU:C:2012:138, punkt 71), milles Euroopa Kohus mõistis hukka selle, kui tuginetakse eeldusele või kui isik kantakse niisugusesse loetellu pelgalt sidemete tõttu, mis isikul on teiste isikutega. Apellant väidab, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta otsustas, et vaidlusaluste õigusaktide põhjendused olid piisavad, tuvastamaks tema vastutust valimisstandardite rikkumise eest 19. detsembri 2010. aasta presidendivalimistel. Sellega seoses rõhutab V. Ipatau esiteks, et tal ei olnud põhjust lahti öelda keskvalimiskomisjoni tööst.
- 32 Teiseks rõhutab ta, et ei ole võimalik väita, et keskvalimiskomisjon osales 19. detsembri 2010. aasta valimiste tulemuste võltsimisel, samas kui sellele komisjonile esitati ainult üks kaebus valimiste kehtivuse vaidlustamiseks, mille peab viimase astmena pealegi lahendama Ülemkohus, mitte keskvalimiskomisjon. Lisaks ei saa keskvalimiskomisjonile ette heita valimistulemuste võltsimist, samas kui 90% valimistel osalenud kandidaatidest on tulemustega nõustunud.
- 33 Kolmandaks ei ole apellant nõus OSCE aruandes sisalduva kriitikaga, mis on ära toodud vaidlustatud kohtuotsuse punktis 143, samas kui Üldkohtul ei olnud võimalust tutvuda keskvalimiskomisjoni otsustega.
- 34 Nõukogu tuleb meelde institutsioonide õigusaktide põhjendamist käsitlevat kohtupraktikat ja leiab, et Üldkohus ei rikkunud vaidlustatud kohtuotsuse punktides 97–103 õigusnormi, kui analüüsis põhjendamiskohustuse rikkumist käsitlevat tühistamisväidet.
- 35 Nõukogu käsitleb ka V. Ipatau suhtes võetud meetmete ja nende meetmete võtmise aluseks olnud tõendite põhjendatuse küsimust. Ta tuleb meelde, et ta mainis esimeses kohtuastmes esitatud märkustes teatavaid keskvalimiskomisjoni toiminguid, mis rikkusid rahvusvahelisi valimisstandardeid, ning kirjeldas apellandi rolli nende juures. Lisaks märgib ta, et kuigi ainult üks kandidaat vaidlustas valimistulemused, peeti seitse kandidaati Valgevene julgeolekuteenistuse poolt kinni ja seetõttu ei olnud neil võimalik valimistulemusi vaidlustada.
- 36 Nõukogu rõhutab, et Valgevene valimissüsteem saab toimida üksnes tänu niisuguste kõrgete riigiametnike nagu apellant lojaalsele koostööle. Nõukogu leiab, et valitseva režiimi kõrge ametnikuna oli apellant kohtuotsuses Tay Za vs. nõukogu (C-376/10 P, EU:C:2012:138), kasutatud mõttes seotud Valgevene valitsusega. Sellest tuleneb, et nõukogu oleks võinud võetud otsuste põhjendamisel piirduda apellandi ja valitsuse vahelise seose väljatoomisega.

Euroopa Kohtu hinnang

- 37 Olgu meelde tuletatud et ELTL artiklis 296 ette nähtud põhjendamiskohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada põhjenduste paikapidavusest, mis on vaidlusaluse akti sisulise õiguspärasuse küsimus (vt selle kohta kohtuotsused komisjon vs. Sytraval ja Brink's France, C-367/95 P, EKL, EU:C:1998:154, punkt 67). Otsuse põhjendamine tähendab nimelt nende põhjenduste formaalset väljendamist, millele see otsus tugineb. Kui neis põhjendustes on tehtud viga, siis mõjutab see otsuse sisulist õiguspärasust, mitte aga selle otsuse põhjendatust, mis võib olla piisav ka valesid põhjendusi esitades (vt kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America vs. Impala, C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 181). Sellest järeldub, et õigusakti sisulise põhjendatuse vaidlustamiseks esitatud väited ja argumendid on põhjendamatuks või põhjenduse ebapiisavusele rajaneva väite raames asjakohatud.

- 38 Olgugi et appellant märkis oma väitega seoses, et see tuleneb „õigusnormi rikkumisest seoses vaidlusalustes aktides esitatud põhjenduste piisavusega”, tuleb nentida, et ta kritiseerib vaidlustatud kohtuotsuse punktide 143 ja 144 sisulist põhjendatust, kuivõrd Üldkohus vastas nendes punktides hindamisviga käsitlevale väitele. Kuna vaidlustatud lahendi punktid on vastavalt kodukorra artikli 178 lõikele 3 täpselt ära näidatud, tuleb väidet siiski analüüsida.
- 39 Selleks, et kontrollida, kas V. Ipatau kandmine nende isikute loeteludesse, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, oli sisuliselt põhjendatud, tuleb esiteks hinnata loetellu kande tegemise üldkriteeriume, teiseks V. Ipatau niisugusesse loetellu kandmise põhjendusi ning kolmandaks tõendeid kande sisulise põhjendatuse kohta (kohtuotsused *Anbouba vs. nõukogu*, C-605/13 P, ECLI:EU:C:2015:247, punkt 40, ja *Anbouba vs. nõukogu*, C-630/13 P, ECLI:EU:C:2015:248, punkt 41).
- 40 Olgu meelde tuletatud, et nõukogu on ulatuslik kaalutusruum niisuguste üldkriteeriumide määramisel, mida piiravate meetmete kohaldamisel aluseks võetakse (vt selle kohta kohtuotsused *nõukogu vs. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 120 ja seal viidatud kohtupraktika, *Anbouba vs. nõukogu*, C-605/13 P, ECLI:EU:C:2015:247, punkt 41, ja *Anbouba vs. nõukogu*, C-630/13 P, ECLI:EU:C:2015:248, punkt 42).
- 41 V. Ipatau ei väida, et sellega seoses on rikutud õigusnormi.
- 42 Seoses V. Ipatau loenditesse kandmise sisulise põhjendatusega on sobilik meelde tuletada, et Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhusus nõuab, et nende põhjenduste õiguspärasuse kontrollimisel, millel rajaneb otsus kanda isiku nimi nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, tagab liidu kohus, et see otsus, mis puudutab seda isikut isiklikult, põhineb piisavalt kindlal faktilisel alusel. See tähendab käesoleval juhul vaidlusaluste õigusaktide aluseks olevas põhjenduste ülevaates kirjeldatud väidetavate asjaolude kontrollimist, et teha kindlaks, kas need põhjendused või vähemalt üks neist, mida iseenesest peetakse nende õigusaktide jaoks piisavaks, on tõendatud (vt selle kohta kohtuotsused komisjon jt vs. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, punkt 119; nõukogu vs. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, punkt 73; *Anbouba vs. nõukogu*, C-605/13 P, ECLI:EU:C:2015:247, punkt 45, ja *Anbouba vs. nõukogu*, C-630/13 P, ECLI:EU:C:2015:248, punkt 46).
- 43 Esiteks vaidleb V. Ipatau vastu väitele, et keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitjana oli tal võimalus aidata kaasa 19. detsembri 2010. aasta valimistulemuste võltsimisele, samas kui sellele komisjonile esitati ainult üks kaebus. See argument ei sea aga kahtluse alla järeldusi, mis Üldkohus tegi vaidlustatud kohtuotsuse punktides 142 ja 143.
- 44 Nimelt tõdes Üldkohus nendes punktides ühest küljest, et keskvalimiskomisjonil, kui valimiste läbiviimisega tegeleva haldusasutuse kõrgeimal astmel on muud ülesanded, kui kaebuste läbivaatamine, nagu näiteks „oluline roll presidendivalimiste kandidaatide nimekirja koostamisel, valimiste läbiviimisega tegeleva haldusasutuse madalamate astmete üle järelevalve teostamisel, valimiskampaania kulgemise kontrollimisel, erinevate madalama astme valimiskomisjonide ja kohalike haldusasutuste otsuste peale esitatud vaiete ja kaebuste ning erinevate kandidaatide poolt üldisemalt esitatud kaebuste menetlemisel”. Teisest küljest leidis ta, et „valimiste üle teostatud järelevalve ja kontroll olid ilmselgelt ebapiisavad” ja et „keskvalimiskomisjon ei olnud sõltumatu, erapooletu ja kollegiaalne ning [et] ta tegi valimistulemused teatavaks, kuulutades valituks president Lukašenka, ilma et ta oleks mis tahes vormis avaldanud üksikasjalikke tulemusi”.
- 45 Teiseks vaidleb V. Ipatau vastu sellele, et tal oli põhjust keskvalimiskomisjoni tööst lahti öelda. Võttes aga arvesse asjaolu, et V. Ipatau ei too välja, millise õigusnormi rikkumise Üldkohus toime pani seoses keskvalimiskomisjoni vastutusega rahvusvaheliste valimisstandardite rikkumise eest 19. detsembril 2010 toimunud presidendivalimistel, siis ei saa Üldkohtule ette heita, et ta tuletas apellandi isikliku vastutuse oma kohustuste rikkumise eest keskvalimiskomisjoni eesistuja asetäitja ametikohal, nagu ka asjaolu eest, et ta ei öelnud selle komisjoni tööst lahti.

- 46 Samas on siinkohal tegemist faktide tuvastamisega, mille kontrollimine apellatsioonkaebuse raames ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse ning mis võimaldasid Üldkohtul sisuliselt järeldada, et keskvalimiskomisjon oli vastutav rahvusvaheliste valimisstandardite rikkumise eest 19. detsembril 2010 toimunud presidendivalimistel ja et need rikkumised on omistatavad ka V. Ipataule isiklikult kui selle institutsiooni eesistuja asetäitjale. Vastupidi sellele, mida väidab V. Ipatau, ei lähtunud Üldkohus tema puhul eeldusest ja järelikult ei tegutsenud vastuolus kohtuotsusega *Tay Za vs. nõukogu* (C-376/10 P, EU:C:2012:138), kandes tema nime nende isikute loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid, üksnes seose tõttu, mis tal on teiste isikutega.
- 47 Kolmandaks heidab V. Ipatau Üldkohtule ette, et viimane võttis üle OSCE kriitika keskvalimiskomisjoni suhtes seoses viimase otsustega, ilma nende otsustega ise tutvumata. Selle argumendiga vaidleb V. Ipatau tegelikult vastu sellele, kuidas Üldkohus fakte hindas ja millise kaalu ta faktidele andis.
- 48 Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et teatud juhtudel võib liidu kohus võtta arvesse vabaühenduste aruandeid (vt selle kohta kohtuotsus N. S. jt, C-411/10 ja C-493/10, EU:C:2011:865, punktid 90 ja 91). Seda enam võib ta arvesse võtta niisuguse rahvusvahelise organisatsiooni nagu OSCE aruannet.
- 49 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 140 kontrollis Üldkohus OSCE aruande usaldusväärsust, kõrvutades selle aruande järeldusi teiste institutsioonide, näiteks Euroopa Nõukogu, järeldustega.
- 50 Arvestades kõiki Üldkohtu poolt faktidele antud hinnanguid, mille kontrollimine apellatsioonimenetluses ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse, sai Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 145 ilma õigusnormi rikkumata põhjendamatusse tõttu tagasi lükata nõukogu tehtud hindamisviga käsitleva väite.
- 51 Seejuures järgis Üldkohus käesoleva kohtuotsuse punktis 42 meelde tuletatud kohtupraktikast tulenevaid põhimõtteid, mis käsitlevad niisuguste õigusaktide nagu vaidlustatud õigusaktid aluseks olevate põhjenduste seaduslikkust.
- 52 Seetõttu tuleb kolmas väide põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

Neljas väide, mis käsitleb proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist

Poolte argumendid

- 53 Neljandas väites kinnitab V. Ipatau, et Üldkohus rikkus proportsionaalsuse põhimõtet, jättes kehtima tema suhtes aastatel 2011 ja 2012 võetud meetmed, samas kui OSCE aruandes ei soovitatud piiravate meetmete võtmist keskvalimiskomisjoni liikmete suhtes. Ta rõhutab, et OSCE soovitused keskvalimiskomisjoni suhtes puudutasid üksnes selle komisjoni koosseisu ja juhiseid, mida ta annab kohalikele komisjonidele. Keskvalimiskomisjoni liikmete kollektiivne karistamine näib ilmselgelt ebaproportsionaalne ja ebatõhus, kuna see takistab keskvalimiskomisjoni liikmetel tutvuda Euroopa kogemuste ja heade tavadega.
- 54 Peale selle rõhutab ta, et vanade traditsioonide küüsis oleva Valgevene valimissüsteemi parandamiseks on vältimatu, et valimissüsteemis osalejad ja eelkõige keskvalimiskomisjoni liikmed oleksid teadlikumad rahvusvahelistest valimisstandarditest. Euroopa liidu liikmesriigid võiksid pakkuda sellekohaseid koolitusi ja vaatluskülastusi liidu liikmesriikide valimistele. Keeld siseneda liidu territooriumile läheb OSCE aruande eesmärkidega ilmselgelt vastuollu.
- 55 Nõukogu rõhutab kõigepealt, et OSCE aruanne ei ole hageja suhtes võetud piiravate meetmete ainus alus. Seejärel rõhutab ta, et OSCE aruande ning nõukogu ja liidu poliitika vahel ei ole mingit vastuolu. Vastupidi, selle poliitika, sealhulgas piiravaid meetmeid sisaldava poliitika eesmärk on avaldada survet Valgevene valitsevale režiimile ja sellega seotud isikutele, et lõpetataks tõsine inimõiguste rikkumine

ning kodanikuühiskonna ja demokraatliku opositsiooni allasurumine ning et Valgevenes järgitaks demokraatiat ja õigusriigi põhimõtteid, sealhulgas rahvusvahelisi valimisstandardeid. Pealegi ei takista nõukogu võetud piiravad meetmed seda, et valimiste läbiviimise eest vastutavad isikud läbiksid rahvusvahelisi valimisstandardeid käsitleva koolituse Valgevenes. Lisaks on otsuse 2012/642 artikli 3 lõikes 6 ette nähtud võimalused teha erandeid liidu territooriumil liikumise keelust.

Euroopa Kohtu hinnang

- 56 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 169 lõike 2 kohaselt peab õigusväidetes ja -argumentides olema täpselt näidatud, millised Üldkohtu lahendi põhjenduse punktid vaidlustatakse (vt kohtumäärus Thesing ja Bloomberg Finance/BCE, C-28/13 P, EU:C:2014:230, punkt 25, ja kohtuotsus Klein *vs.* komisjon, C-120/14 P, EU:C:2015:252, punkt 85).
- 57 Sellele nõudele ei vasta apellatsioonkaebus, mis selle esemeks olevas kohtuotsuses sisalduvaid õigusnormide rikkumisi konkreetselt ära näitamata piirdub Üldkohtus juba esitatud väidete ja argumentide taasesitamisega. Niisugune apellatsioonkaebus kujutab endast tegelikult nõuet vaadata Üldkohtusse esitatud hagi lihtsalt uuesti läbi, see aga ei ole Euroopa Kohtu pädevuses (vt kohtuotsus Klein *vs.* komisjon, C-120/14 P, EU:C:2015:252, punkt 86).
- 58 Kuna aga V. Ipatau piirdub kinnitamisega, et Üldkohus otsustas ebaõigesti, et nõukogu võetud meetmed ei olnud ebaoproportsionaalsed, kuid samas ei määratle ta täpselt, milliste vaidlustatud kohtuotsuses viendat väidet käsitlevate põhjenduse punktidega ta ei nõustu, siis ei ole ta täitnud kodukorra artikli 169 lõike 2 nõudeid. Pealegi ei ole apellatsioonkaebuse viienda väite raames esitatud argumendid suunatud vaidlustatud kohtuotsuse vastu, vaid nõukogu võetud meetmete vastu, ning põhiosas kordavad need Üldkohtus esitatud argumente.
- 59 Kuna neljas väide kujutab endast tegelikult ainult nõuet, millega soovitakse saavutada V. Ipatau poolt esimeses kohtuastmes esitatud hagiavalduse uuesti läbivaatamine, siis tuleb see vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.
- 60 Kuna V. Ipatau esitatud neli väidet on tagasi lükatud, siis tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 61 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.
- 62 Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste lahendamisel, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 63 Kuna nõukogu on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja V. Ipatau on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud temalt välja mõista.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Jätta Vadzim Ipatau kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Liidu Nõukogu kohtukulud.**

Allkirjad